ТРАДИЦИОННИ УНИКАЛНИ МЕСТНИ ПРАЗНИЦИ ИЛИ ИНИЦИАТИВИ /ЯНУАРИ 2026 г./

№	Община	Дата/ период	наименование на уникален местен празник или инициатива	Информация за уникалния местен празник или инициатива
1.	**Банско**	/1 януари/	Традиционен Кукерски карнавал	Кукерският фестивал в Банско е едно от най- очакваните събития в културния календар на града, за което участниците се подготвят през цялата година. Още в ранни зори, на 1 януари всяка година, жителите на курортния град, пременени в носии и кукерски костюми, нагиздени и изпълнени с настроение, се отправят към централния площад. Там те пресъздават обреди за прогонване на злото, наричания за здраве и ритуали за берекет. Кукерите, наричани в Банско "бабугери", със своя внушителен ръст и красиви кози кожи, привличат хиляди погледи на всички гости на фестивала. Всички участници, хванати ръка за ръка, играят дълги хора на площада с надеждата новата година да бъде здрава и благодатна.
2.	**Разлог**	/01.01.2026 г./	Кукерски Карнавал "Старчевата"	СтАрчева – така са нарекли старите разложани преди векове своето новогодишно маскарадно шествие. С него те отдават почит към Млада Бога и всички заедно, в общия ритъм на хорото, сред благопожелания и веселие, посрещат новата година, новото начало. Началото на празника поставят малките сурвакарчета – 7- 8-годишни деца, нарамили шарени торбички, с дрянови сурвиски в ръце. Още в ранни зори звънливите детски гласчета огласят града с възгласите „Сурва, да се роди, да се плоди!“ И както повелява традицията хората отварят домовете си, за да приемат детската благословията за плодородие и здраве. Основна обредна група в маскарадното шествие е дружината от воини на Слънцето, популярна сред местните хора с името „чаушЕ“. Народната вяра повелява това да са млади неженени мъже, още не полагали воинска клетва.. Всички те са облечени в кожи като на главата си носят високи островърхи чучУлки, преминаващи в маска на лицето. Тяхното оръжие са камшиците и звучните чанове, наричани звОнци и тУмбелеци. С буйните си подскоци, със силния звън на звОнците и „ударите“ с камшиците, дружината трябва да „пази“ шествието, защото властва времето на хаоса, на поганите дни. Когато шествието пристигне на уреченото място – пазАре, дружината от воини на Слънцето, водени от главатаря, със своя танц „създава чисто място“ – кръг/вселена, прочистени от хаоса чрез подскоците, звъна на чановете и ударите с камшици. В това „чисто място вселена“ влиза другата основна обредна група – старейшината (млад, женен, авторитетен мъж), придружаван от главния ергенин и невестата – също млади неженени мъже, с маски на лицето. Старейшината отправя молитва към Млада Бога да слезе сред хората и да ги дари със своята закрила и благословия. След молитвата, кръгът се отваря и главният ергенин отива при хората, застава начело на хорото и повежда всички към „чистото място“ и старейшината, за да отдадат своята почит към Млада Бога. Заедно с хорото тръгват и другите участници в шествието - мечкарят с мечките, чиито закачки и игри носят усмивки; попът, който в следващите дни ще обикаля по домовете на хората, заедно с отделни чауши; младоженецът и булката… Така хората на Разлог, всички заедно – едни като участници в маскарада, а други залавяйки се за общото хоро, посрещат новата година, новото начало сред веселие и благопожелания за здраве, плодородие и добруване. СтАрчевата е любимия празник на Разлог отколе та до ден днешен. И заради това градът е удостоен с наградата „Селище – пазител на традициите“, а през 1996 г. стана член на Федерацията на европейските карнавални градове.

3.	**Челопеч**	7 януари 2026 г.	„Ивановден“	След Богоявление (Йордановден, мъжки водици) следва Ивановден, или т.нар. „женски водици“. Православната църква на 7-ми януари отбелязва деня на Свети Йоан Кръстител, наречен още Предтеча господен, покровител на кумството и побратимството. Свети Йоан Кръстител е светецът, на който е отредено да кръсти водата, да кръсти младите булки и ергените, да кръсти момите и момците след поганите дни и идването на новата година. Единствено в Челопеч от общините в Средногорието е запазен обичаят да се къпят булките по Ивановден. По отколешна традиция в Община Челопеч на 7-ми януари се изпълняват редица обичаи, в това число къпане на булката в реката, даруване на попа и младоженците, благославяне на малките деца. Ритуалът се свързва с наричания за плодородие и берекет през предстоящата година, тъй като 6 и 7 януари имат специфично фолклорно тълкуване и обредност в челопешката народна култура. Община Челопеч съвместно със самодейците от читалище „Труд и постоянство“ организират всяка година събитието, като след приключване на ритуалите край реката, на площада пред общината се играят български хора. Всичко е свързано със зараждащото се ново плодородие, новата родовитост за добитъка и хората, започващия наново годишен кръговрат.
4.	**Никопол**	/07.01.2026 г./	Село Въбел	Обичай „Мошули“
5.	**Червен бряг**	/07.01.2026 г./	„Къпанки“	В село Реселец, община Червен бряг, на Ивановден пресъздават уникалния ритуал „Къпанки“. Обичаят за здраве датира от древни времена и е запазен единствено в това населено място. Според поверието в реката влизали ергени, всички Ивановци и моми. Те ги през реката, има носачи, които ги пренасят, срещу заплащане. Който не си плати , го топват във водата. И друго поверие има – че който се къпе на Ивановден, не боледува цяла година.
6.	**Павликени**	/7 януари 2026 г./	Обичаят „Иванови влачуги“, с. Караисен	Обичаят „Иванови влачуги“ е местен традиционен народен празник, който от години се пресъздава на живо. От стари времена в селото е останал обичаят в деня на Иван до чешмата да бъдат „довлачени“ най-новите семейства в селото. Младоженците се окъпват със студена вода за здраве и берекет. Традиционното празнуване на народния обичай „Иванови влачуги“ в с. Караисен е възобновено през 1986 г. от група самодейци към читалището.
7.	**Свищов**	/13 януари/	Алекови празници – в чест на рождението на Алеко Константинов	Празниците са в чест на рожденатa дата на Алеко Константинов. В рамките на празниците, от 1966 година до днес се провежда Международен конкурс за къс хумористичен разказ „Алеко“. Честванията са съпроводени с поредица от културни и образователни прояви.

8.	**Перник**	/13-14 януари (ежегодно)/	Народен празник Сурва	Народният празник Сурва в Пернишко е включен от ЮНЕСКО в списъка на световното културно наследство на човечеството заради неговата уникалност и атрактивност. Пази древна маскарадна традиция, в съвременността възприемана като благопожелание за здраве и плодородие. Традицията на маскарадната обредност е жива във всички селища в общината.
9.	**Бойница**	/14.01.2026 г./	Традиционен бал на народната носия	Жители и гости, от всички възрасти, на с. Бойница се обличат в оригинални старовремски местни национални носии. Излъчват се и победители.
10.	**Брезник**	/17.01.2026 г./	Маскараден фестивал „Сурва Брезник‘2026“	„Сурва“ е древен езически обичай, който гони зли те сили, за да ни пречисти за нов живот. Обредното маскиране по Сурва е „жива“ традиция. Преки изпълнители на тази Стара, но жива до днес новогодишна обредност са маскарадните групи, които се наричат „сурвакари“, „сурвашкарье“, „сирвисарье“, „мечкарье“, „старци“. По-голяма част от маскираните участници са облечени в кожи или в костюми с пъстроцветни ресни. На кръста си всеки от тях има няколко десетки звънци, хлопки и чанове, а на главата – маска /местно название – лик/.
11.	**Кула**	/19-20 януари 2026 г./	„Къпачи на Ивановден“ – местен ритуал свързан с празниците Йордановден и Ивановден /по стар стил/	Наподобява кукерски обичай, но е характерен с обредността и костюмите само за Кула. Провежда се възстановка на ритуала и народен фест.
12.	**Ловеч**	/изпълнява се през месец януари по Ивановден /по стар стил на 20 януари или най-близката събота до 20 януари.	„Камилата“ с. Йоглав	С „Камилата“ йоглавчани отбелязват Ивановден /по стар стил на 20 януари/. Това е маскарадна игра с предимно мъжко участие, но често се включват и жени и деца, представяна като веселба за здраве и берекет. Показва се как „хиляда“ войници „оланкии“ идват с една „камила“ от далечната държава „Арабастан“ да играят за здраве и берекет, за много деца, много имане във всеки дом.
13.	**Перущица**	/20.01.2026 г./	Обичай „Къпанки“	На всеки Ивановден, по стар стил 20-ти януари, мъже от Перущица се къпят в ледената река Перущинска. Обичаят „Къпанки“ датира от незапомнени времена и в него се включват момчета, които са сключили брак през предходната година. Най-често младежите скачат в ледените води от Чолаковия мост в града.

14.	**Разлог**	/21.01.2026 г./	„Бабинден - бит и традиция от Разложкия край” - Възстановка на народен обичай ,,ПОЛИВАНЕ”- Представяне на сценична постановка „Бабинден в Разлог“	Елате в Разлог да почувствате топлотата на Бабинден. Денят, в който празнуваме новия живот! Празнуват хората с най-благородната професия – лекарите-гинеколози и акушерките, празнуват и бабите-пазителките на традицията и живота! На Бабинден Разлог се окичва в пъстри красиви носии, носени от горди баби и майки. Разлог засиява с личицата на десетки бабинчета, окичени с китка здравец, облечени в носии, заденати в пъстри цедилки от щастливите си баби! Извива се пъстрото, уникалното, разложко бабино хоро, което разиграва сърцата и площадът оживява!
15.	**Сливо поле**	/22.01.2026 г./	Дядовден	Уникален празник, по решение на местните жители на с. Черешово. Провежда се само в селото, на следващия ден след Бабинден.
16.	**Перник**	/23, 24 и 25 януари 2026 г. (провежда се ежегодно в последния пълен уикенд на януари)/	XXXII Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва“	Международният фестивал на маскарадните игри „Сурва“ е най-представителната за България и на Балканите изява на традиционни игри и обичаи с маски. Базиран е на живия Народен празник Сурва в Пернишко, признат от ЮНЕСКО за световно културно наследство. Фестивалът е среща и надпревара на автентични носители на маскарадна обредност от всички етнографски райони на България – наричани най-често сурвакари и кукери, и гости от Европа и света. Като артистичен форум „Сурва“ пази и носи очарованието на българския фолклор, претворено в градска среда и обогатено със съвременни интерпретации. Протича в централната част на Перник, в неподправена атмосфера, подобаващо подгрята и подлютена с традиционни зимни храни и напитки.
17.	**Етрополе**	/24-25 януари 2026 г./	Национален туристически празник и поход до връх „Свети Атанас“	Традиционен туристически празник, идващ от времето на траките. Организира се туристически поход до връх „Свети Атанас“ и тържествено посрещане на бог Сабазий от кмета на община Етрополе.
18.	**Добрич**	/януари-март/	Национален конкурс за карикатура „Смешното в училище в карикатури“	Конкурсът е за деца и младежи на възраст от 10 до 29 години. Най-добрите творби участват в изложба, която се експонира в Младежкия център. Тя отваря врати на 1 април. Организатор: Младежки център - Добрич
19.	**Добрич**	/януари – септември/	86 години от подписването на Крайовския договор и възвръщането на Южна Добруджа към България	По повод годишнината Община град Добрич реализира комплексна културна програма, която включва виртуални експозиции, гостуващи изложби, представяния на книги, образователни програми, научни форуми, конкурси и фестивали. Организатор: Община град Добрич, културни институти, НПО